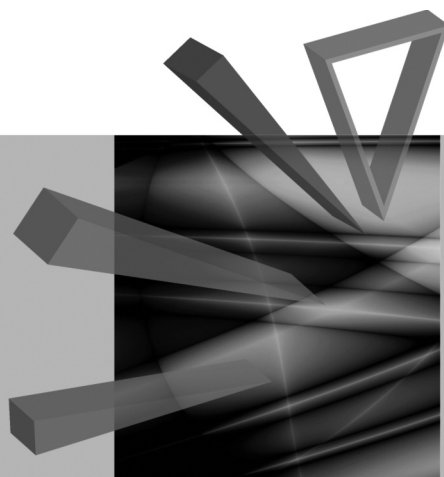

PRACE NAUKOWE
Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
RESEARCH PAPERS
of Wrocław University of Economics

245

Ekonomia

pod redakcją
Jerzego Sokołowskiego
Magdaleny Rękas
Grażyny Węgrzyn

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2012

Recenzenci: Tomasz Bernat, Waclaw Jarmolowicz, Elzbieta Kryńska,
Andrzej Miszczuk, Marzanna Poniatowicz, Stanisław Swadźba,
Grażyna Wolska, Urszula Zagóra-Jonszta

Redakcja wydawnicza: Barbara Majewska, Dorota Pitulec

Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz

Korekta: Barbara Cibis

Łamanie: Małgorzata Czupryńska

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna na stronie www.ibuk.pl

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne w międzynarodowej bazie danych
The Central European Journal of Social Sciences and Humanities <http://cejsh.icm.edu.pl>
oraz w The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,
a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2012

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-205-5

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	11
Kamil Augustyn, Kazimierz W. Krupa: Ocena stanu kapitału intelektualnego przedsiębiorstw Podkarpacia na podstawie wyników badań empirycznych.....	13
Jan Borowiec: Wahania cykliczne a zmiany realnego efektywnego kursu walutowego w strefie euro.....	23
Katarzyna Czech: Ewolucja realizacji zrównoważonego rozwoju w Polsce	34
Karolina Drela: Utrata pracy w XXI wieku.....	44
Malgorzata Gajda-Kantorowska: Kontrowersje wokół metod pomiaru stabilności wzrostu gospodarczego.....	55
Malgorzata Gasz: Działania stabilizujące gospodarkę Unii Europejskiej w warunkach kryzysu finansów publicznych.....	65
Łukasz Goczek: Porównanie skuteczności polityki fiskalnej i monetarnej na panelowej próbie wektorowo-autoregresyjnej.....	77
Alina Gorczyńska, Danuta Sz wajca: Dekoniunktura gospodarcza a restrukturyzacja naprawcza przedsiębiorstwa.....	88
Beata Guziejewska: Kredyty zagrożone i rezerwy celowe na tle ogólnej sytuacji w sektorze bankowym w latach 2008-2010.....	98
Anna Horodecka: Rola prądów filozoficznych w kształtowaniu metodologii nauk ekonomicznych.....	110
Robert Huterski: Wybrane aspekty quasi-fiskalnej działalności Systemu Rezerwy Federalnej Stanów Zjednoczonych.....	120
Marcin Idzik: Zastosowanie gradacyjnego modelu w analizie zaufania do banków i innych instytucji finansowych w Polsce.....	129
Michał Jurek: Koncepcje monetarne D.H. Robertsona i ich wykorzystanie do analizy ilościowej i dochodowej teorii pieniądza.....	139
Tomasz Kacprzak: Bezpieczeństwo pracy a bezpieczeństwo zatrudnienia w Polsce w kontekście <i>flexicurity</i>	148
Marcin Kalinowski: Krytyka korporatywizmu z perspektywy nowej ekonomii politycznej.....	160
Dariusz Kielczewski: Koncepcja ekonomii zrównoważonego rozwoju.....	170
Ilona Kijek, Marta Pszczółkowska: Taksonomiczne ujęcie sytuacji makroekonomicznej państw Unii Europejskiej w latach 2001, 2005 I 2009.....	179
Aldona Klimkiewicz: Konsekwencje podwyższenia wieku emerytalnego kobiet dla rynku pracy.....	191

Ryszard Kowalski: Liberalne państwo dobrobytu wobec najsłabszych grup społecznych.....	201
Sylwester Kozak: Rola banków w dystrybucji produktów ubezpieczeniowych w Polsce w latach 2002-2010.....	210
Sylwester Kozak: Zmiany w strukturze kredytów dla sektora niefinansowego w Polsce w latach 2001-2010	222
Jakub Kraciuk: Wpływ światowego kryzysu finansowego z 2008 roku na gospodarkę Niemiec	233
Mirosław Krajewski: Kapitał ludzki w procesie zarządzania wartością przedsiębiorstwa	243
Barbara Kryk: Szanse i zagrożenia zatrudnienia nosicieli wirusa HIV w opinii studentów.....	253
Iwa Kuchciak: Crowdsourcing w kreowaniu wartości przedsiębiorstwa bankowego.....	263
Robert Kurek: Asymetria informacji na rynku ubezpieczeniowym	272
Katarzyna Kuźniar-Żyłka: Media jako uczestnik procesu informacyjnego w warunkach gospodarki opartej na wiedzy.....	283
Joanna Latuszek: Globalizacja a nierówności między państwami.....	293
Renata Lisowska, Dorota Starzyńska: Działalność innowacyjna polskich przedsiębiorstw przemysłowych na przykładzie województwa łódzkiego	303
Józef Łobocki: Sektor finansowy a kapitał społeczny.....	314
Łukasz Menart: Kluczowe obszary działań menedżera klastra.....	324
Aneta Mikula: Poziom ubóstwa i deprywacji materialnej dzieci w krajach Unii Europejskiej	336
Michał Moszyński: Idee ładu gospodarczego w procesie transformacji systemowej byłej NRD – oczekiwania a rzeczywistość.....	347
Arnold Pabian: Zrównoważona produkcja w gospodarce przyszłości. Perspektywy i bariery rozwoju	357
Wiesław Pasewicz, Artur Wilczyński, Michał Świtlyk: Efektywność państwowych wyższych szkół zawodowych w latach 2004-2010	367
Iwona Pawlas: Społeczno-ekonomiczny rozwój krajów Unii Europejskiej w świetle badań taksonomicznych.....	377
Renata Pęciak: Działania Jeana-Baptiste’a Saya na rzecz instytucjonalizacji nauki ekonomii	386
Elżbieta Pohulak-Żołędowska: Innowacyjność w dobie postindustrialnej....	396
Adriana Politałaj: Efektywność centrów integracji społecznej w zakresie przeciwdziałania długotrwałemu bezrobociu	407
Magdalena Rękas: Ulgi prorodzinne jako element polityki rodzinnej w wybranych krajach Unii Europejskiej	418
Wioleta Samitowska: Ekonomia społeczna wobec wyzwań rynku pracy	432
Anna Skórska: Zmiany sytuacji na polskim rynku pracy jako konsekwencja kryzysu gospodarczo-finansowego.....	443

Grzegorz Sobiecki: Pieniądz doskonały.....	453
Małgorzata Solarz: Wady i zalety mikropożyczek jako narzędzia inkluzji finansowej sprzyjającego wzrostowi dobrobytu	463
Robert Stanisławski: Potrzeby w zakresie rozwoju innowacyjnego małych i średnich przedsiębiorstw nieinnowacyjnych (w świetle badań własnych)	474
Bogusław Stankiewicz: Makroekonomiczny model turystyki medycznej w Polsce – podstawowe uwarunkowania badań	486
Dariusz Eligiusz Staszczak: Znaczenie globalnego kryzysu finansowo-gospodarczego dla zmian światowego systemu ekonomiczno-politycznego.	497
Feliks Marek Stawarczyk: Kryzys na przykładzie Argentyny a ekonomiczne problemy Grecji	507
Stanisław Swadźba: System gospodarczy Polski i Republiki Czeskiej. Analiza porównawcza.....	517
Maciej Szczepankiewicz: Badanie potencjału innowacyjnego studentów	527
Maciej Szumlański: Wzrost kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej	537
Sylwia Talar: Crowdsourcing jako efektywna forma współpracy.....	548
Jacek Tomkiewicz: Strefa euro wobec kryzysu finansowego	558
Magdalena Tusińska: Czy wzrost gospodarek krajów Unii Europejskiej jest inteligentny?	568
Monika Utzig: Zadłużenie gospodarstw domowych w monetarnych instytucjach finansowych.....	579
Monika Walicka: Podatkowe uwarunkowania konkurencyjności małych przedsiębiorstw	590
Grzegorz Wałęga: Społeczno-ekonomiczne determinanty zadłużenia gospodarstw domowych w Polsce.....	600
Grażyna Węgrzyn: Uwarunkowania ekonomiczne innowacji w sektorze usług.....	611
Anna Wildowicz-Giegiel: Uwarunkowania kreacji kapitału intelektualnego w polskich przedsiębiorstwach	622
Sylwia Wiśniewska: Budowa współpracy nauki z gospodarką wyzwaniem dla polityki innowacyjnej państwa	633
Renata Wojciechowska: Problem metody badawczej w ekonomii	643
Jarosław Wojciechowski: Wpływ zaburzenia preferencji czasowej na wysokość bezrobocia równowagi na przykładzie Polski	652
Alfreda Zachorowska, Agnieszka Tylec: Efektywność kosztowa aktywnych programów rynku pracy w województwie śląskim w latach 2005-2010 ...	663
Urszula Zagóra-Jonszta: Sektor bankowy w drugiej Rzeczypospolitej	674
Małgorzata Zielenkiewicz: Stopień regulacji publicznej a poziom życia	685
Mariusz Zieliński: Polityka fiskalna a kryzys gospodarczy w wybranych krajach Unii Europejskiej	695

Summaries

Kamil Augustyn, Kazimierz W. Krupa: Assessment of intellectual capital level in enterprises of Podkarpackie Voivodeship based on empirical research results.....	22
Jan Borowiec: Cyclical fluctuations and changes in real effective exchange rate in the euro zone	33
Katarzyna Czech: Evolution of the implementation of sustainable development in Poland	42
Karolina Drela: Job loss in the 21st century	54
Malgorzata Gajda-Kantorowska: Controversy over the methods of measurement of economic growth sustainability	64
Malgorzata Gasz: Performance management stabilizing European Union in an economic public finance crisis.....	76
Lukasz Goczek: Comparison of the effectiveness of fiscal and monetary policy in a panel vector autoregressive model.....	87
Alina Gorczyńska, Danuta Sz wajca: Economic downturns and repair restructuring of a company	97
Beata Guziejewska: Non-performing loans and dedicated reserves against the general state of banking sector in Poland in 2008-2010.....	109
Anna Horodecka: The influence of philosophical schools on the methodology of economics.....	119
Robert Huterski: Selected aspects of quasi-fiscal activities of the Federal Reserve System of the United States.....	128
Marcin Idzik: The use of a gradation model in the analysis of trust in banks and other financial institutions in Poland.....	138
Michał Jurek: Monetary concepts of D.H. Robertson and their use for the analysis of the quantity and income theory of money	147
Tomasz Kacprzak: Job security and employment security in Poland within the context of flexicurity.....	159
Marcin Kalinowski: The criticism of corporatism from the new political economy perspective	169
Dariusz Kielczewski: Conception of the economics of sustainable development	178
Ilona Kijek, Marta Pszczółkowska: A taxonomic view of the European Union states macroeconomic situation in 2001, 2005 and 2009	190
Aldona Klimkiewicz: Consequences of the increase of women's retirement age for the labour market.....	200
Ryszard Kowalski: Liberal welfare state and the most vulnerable social groups	209
Sylwester Kozak: The role of banks in the insurance products distribution in Poland between 2002 and 2010	221

Sylwester Kozak: Changes in the structure of loans to the nonfinancial sector in Poland in 2001-2010.....	232
Jakub Kraciuk: The influence of the world financial crisis of 2008 on the economy of Germany	242
Mirosław Krajewski: Human capital in the process of management of the company's value	252
Barbara Kryk: Chances and threats of employment for carriers of HIV in students' opinion.....	262
Iwa Kuchciak: Crowdsourcing in the creation of banking company value	271
Robert Kurek: Information asymmetry on the insurance market.....	282
Katarzyna Kuźniar-Żyłka: Media as a participant of information process in terms of the knowledge-based economy.....	292
Joanna Latuszek: Globalization and inequality between states	302
Renata Lisowska, Dorota Starzyńska: Innovation activity of Polish manufacturing enterprises based on the example of Łódź Voivodeship.....	313
Józef Łobocki: Financial sector and social capital	323
Łukasz Menart: Key areas for cluster manager's activities.....	335
Aneta Mikula: Level of poverty and material deprivation of children in the European Union countries	346
Michał Moszyński: Ideas of economic order in the process of economic transformation of the former GDR – expectations and reality	356
Arnold Pabian: Sustainable production in the economy of future, perspectives and barriers of development	366
Wiesław Pasewicz, Artur Wilczyński, Michał Świtłyk: Efficiency analysis of state higher vocational schools in 2004-2010	376
Iwona Pawlas: Socio-economic development of European Union economies in the light of taxonomic analysis.....	385
Renata Pęciak: Jean-Baptiste Say's actions for institutionalisation of economics.....	395
Elżbieta Pohulak-Żołędowska: Innovation in post-industrial era.....	406
Adriana Politaj: Effectiveness of centres of social integration in scope of counteraction of long-term unemployment	417
Magdalena Rękas: Family taxation as an instrument of family policies in selected EU countries	431
Wioleta Samitowska: Social economy towards labour market challenges.....	442
Anna Skórska: The changes on Polish labour market as a result of the economic and financial crisis	452
Grzegorz Sobiecki: The perfect currency	462
Małgorzata Solarz: Advantages and disadvantages of micro-loans as the tool of financial inclusion enhancing wealth growth.....	473
Robert Stanisławski: The needs of SMS sector (no-innovative enterprises) for the innovative development (in the lights of own research)	485

Bogusław Stankiewicz: Macroeconomic model of medical tourism in Poland – basic conditions of research.....	496
Dariusz Eligiusz Staszczak: Importance of the global financial-economic crisis for the world economic-political system changes	506
Feliks Marek Stawarczyk: Crisis on the example of Argentina and the economic problems in Greece	516
Stanisław Swadźba: Economic system of Poland and the Czech Republic. Comparative analysis.....	526
Maciej Szczepankiewicz: Research of student's innovative potential.....	536
Maciej Szumlański: Human capital growth in the European Union.....	547
Sylvia Talar: Crowdsourcing as an effective model of cooperation.....	557
Jacek Tomkiewicz: Euro-zone and the financial crisis	567
Magdalena Tusińska: Is economic growth of the European Union countries smart?.....	578
Monika Utzig: Liabilities of households in monetary financial institutions ...	589
Monika Walicka: Tax impact on competitiveness of small enterprises.....	599
Grzegorz Wałęga: Socio-economic determinants of household debt in Poland	610
Grażyna Węgrzyn: Economic determinants of innovation in the service sector	621
Anna Wildowicz-Giegiel: Conditions of intellectual capital creation in Polish enterprises	632
Sylvia Wiśniewska: Building cooperation between science and business as a challenge for innovation policy of state.....	642
Renata Wojciechowska: Problem of research method in economy.....	651
Jarosław Wojciechowski: Impact of time preferences disturbance on the level of balance unemployment, based on the example of Poland.....	662
Alfreda Zachorowska, Agnieszka Tylec: Cost efficiency of active labour market programmes in Silesian Voivodeship in 2005-2010	673
Urszula Zagóra-Jonszta: Banking sector in the Second Republic of Poland	684
Małgorzata Zielenkiewicz: The degree of public regulation and the standard of living.....	694
Mariusz Zieliński: Fiscal policy and economic crisis in selected European Union countries.....	704

Feliks Marek Stawarczyk

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

KRYZYS NA PRZYKŁADZIE ARGENTYNY A EKONOMICZNE PROBLEMY GRECJI

Streszczenie: W artykule opisano przyczyny i przebieg kryzysu finansowego i gospodarczego w Argentynie w latach 1998-2002. Kryzys ten doprowadził do największej plajty państwa w historii. Argentyńskie doświadczenia zostały porównane z obecną kryzysową sytuacją ekonomiczną Grecji.

Słowa kluczowe: kryzys finansowy i gospodarczy, Argentyna, Grecja.

1. Wstęp

Argentyna zaliczana była na początku XX wieku do jednego z dziesięciu najbogatych krajów świata. Prawie sto lat później kraj ten ma *image* typowego, przeciętnego latynoamerykańskiego, kryzysowego państwa. Hiperinflacja, chaos w bankach, moratorium na spłatę długów, konwersje, zubożenie obywateli, polityczna niestabilność – scenariusz ten powtarzał się wielokrotnie w latach 1980-2002.

Kryzys finansowy i gospodarczy w latach 1998-2002 w Argentynie różnił się od kryzysów tego typu w innych krajach w podobnym okresie, mianowicie kryzysu w Meksyku (1994/95), w Tajlandii (1997), Rosji (1998), Brazylii (1997/98) czy też Indonezji (2001). Różnica polegała na tym, że kryzys w Argentynie toczył się przez kilka lat, natomiast kryzys w wymienionych krajach pokonywano w znacznie krótszym czasie¹.

Sytuacja Argentyny przed ogłoszeniem niewypłacalności w końcu 2001 r. przypomina daleko idącą tragedię Grecji w ostatnich latach. W artykule podjęto próbę zrekonstruowania przebiegu i przyczyn kryzysu w Argentynie oraz wyciągnięcia z tego nauki dla zarządzających kryzysem w Grecji.

---

¹ J. Jonas, *Argentina: The Anatomy of a Crisis*, ZEI Working Paper 2002, No. 12, s. 9.

2. Gospodarczy rozwój Argentyny w latach 90.

W latach 80. niestabilność gospodarcza i hiperinflacja rzędu ponad 5000% wyróżniała Argentynę na tle innych krajów². W celu zastopowania inflacji 1 kwietnia 1991 r. wprowadzono w życie zaproponowaną przez ministra gospodarki Domingo Cavallo ustawę o konwersji, która była głównym filarem tzw. Planu Cavallo³. W jej rezultacie w ramach tzw. *currency board* ustalono sztywny kurs wymiany argentyńskiego australa, a następnie peso, w stosunku do dolara amerykańskiego, w relacji 1:1. Ustawa gwarantowała pełną wymienialność argentyńskiej waluty za dolara amerykańskiego. Wymienialność zapewniały 100-procentowe zabezpieczenia, którymi administrował bank centralny, w postaci rezerw złota i skarbowych papierów wartościowych nominowanych w dolarach amerykańskich i innych silnych walutach. Finansowanie deficytu budżetowego nie było już możliwe poprzez dodatkową emisję pieniądza⁴. W ustawie zapewniono niezależność banku centralnego⁵. Przepływ płatności i kapitału pozostał w pełni wolny. Eksperyment z *currency board* się udał i inflacja w kolejnych latach znacznie się obniżyła. W 1990 r. wynosiła 1344%, w 1991 r. obniżyła się do 84%, a w 1994 r. do 3,9%.

Ustawę o konwersji wspomagały także inne reformy strukturalne Planu Cavallo⁶. Wśród nich duże znaczenie miał szeroko zakrojony plan prywatyzacji sektora publicznego. Fala prywatyzacji doprowadziła jednak do tego, że państwowe przedsiębiorstwa, które często przynosiły straty, sprzedawano stosunkowo tanio⁷, a znacząca część gospodarki argentyńskiej została uzależniona od zagranicy. W ramach Planu Brandiego (ówczesnego Ministra Finansów w rządzie Stanów Zjednoczonych Ameryki) doszło do restrukturyzacji publicznych długów zagranicznych. Prowadzono pertraktacje z Klubem Paryskim co do możliwości refinansowania długów zagranicznych oraz rozmawiano z Międzynarodowym Funduszem Walutowym w celu otrzymania kredytu, który przyczyniłby się do przywrócenia zdolności płatniczej i uzyskania ponownie dostępu do międzynarodowych rynków finansowych. Spokój społeczny zapewniły negocjacje ze związkami zawodowymi w sferze indeksacji płac, których podwyżki miały zależeć teraz od stopy wzrostu gospodarczego⁸. Program Cavallo przyniósł znaczące sukcesy. Nastąpił wzrost realnego PKB, z poziomu – 1,8% w 1990 r. do 10,6% w 1991 r., a następnie rósł on średnio o 7% w kolejnych trzech latach. Dynamiczny rozwój gospodarczy Argentyny przyciągał zagranicz-

---

² S. Jost, *Argentinien: Umfang und Ursachen der Staatsverschuldung und Probleme der Umschuldung*, [w:] KAS – Auslandsinformationen 11/2003, s. 29.

³ M. Blickel, *Die Argentinien – Krise aus ökonomischer Sicht: Herausforderungen an Finanzsystem und Kapitalmarkt*, Beiträge zum Transnationalen Wirtschaftstrecht 2005, Heft 38, s. 34.

⁴ G. Horn, U. Fritsche, *Argentinien in der Krise Wochenbericht des DIW*, Berlin 12/2002, s. 2.

⁵ S. Jost, wyd. cyt., s. 31.

⁶ J. Jonas, wyd. cyt., s. 9.

⁷ S. Jost, wyd. cyt., s. 35.

⁸ J. Jonas, wyd. cyt., s. 8-9.

nych inwestorów. W latach 1992-1994 nastąpił napływ zagranicznego kapitału netto w wysokości 32,2 mld dolarów amerykańskich, co stanowiło 10% PKB z roku 1994. Mimo silnego wzrostu gospodarczego i ustabilizowanego poziomu inflacji nie udało się Argentynie zahamować spadku zatrudnienia. Bezrobocie wzrosło w tym okresie z 7 do 15%.

Okres silnego gospodarczego przyśpieszenia w Argentynie został przerwany w efekcie pojawienia się kryzysu w Meksyku w końcu 1994 r., (tzw. kryzys tequilla). Zrażeni niepowodzeniami w Meksyku inwestorzy z niezwykłą ostrożnością zaczęli traktować rynki krajów Ameryki Łacińskiej, odwracając się od nich. Z nieufnością ponownie zaczęli też traktować Argentynę, co skutkowało gwałtownym odpływem kapitału zagranicznego, a także pojawieniem się problemów z wypłacalnością argentyńskich banków. Krajowi depozytariusze banków także stracili do nich zaufanie i doszło do masowego wycofywania wkładów, szczególnie w dolarach⁹.

W pierwszym kwartale 1995 r. wypłacono z kont bankowych ogółem 6 mld dolarów. W ograniczonym zakresie banki komercyjne mogły liczyć na wsparcie „kredytodawcy ostatniej szansy” – banku centralnego, który miał związane ręce systemem *currency board*. Bank centralny, w rezultacie udzielonej pomocy bankom prywatnym, utracił w 1995 r. 5 mld dol. swoich rezerw walutowych, co stanowiło jedną trzecią wartości rezerw ogółem. Dopiero pomoc ze strony Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Banku Światowego w wysokości 5 mld dol. pomogła w szybkim przezwyciężeniu kłopotów z płynnością banków¹⁰. Skutki kryzysu meksykańskiego doprowadziły do znacznego osłabienia koniunktury gospodarczej w Argentynie. PKB obniżył się w 1995 r. o 4,4%, a bezrobocie wzrosło z 13 do 17%. W 1996 r. nastąpiło ponownie ożywienie aktywności gospodarczej, któremu towarzyszył napływ zagranicznego kapitału. Wzrost gospodarczy mierzony wskaźnikiem PKB wyniósł w tym roku 5,5%, a w następnym nawet 8,1%. Jednak ożywienie nie było trwałe.

3. Historia argentyńskiego kryzysu

W 1998 r. Argentyna została mocno dotknięta recesją. Przyczynił się do jej powstania w dużej mierze kryzys walutowy w Brazylii. Największy partner handlowy Argentyny (jedna trzecia argentyńskiego eksportu trafiała wtedy do Brazylii) doprowadził do dewaluacji swojej waluty – reala w stosunku do dolara o prawie 50%. W efekcie argentyńskie produkty stały się relatywnie droższe i tym samym mniej konkurencyjne¹¹. Do tego doszło jeszcze do silnej aprecjacji amerykańskiego dolara, co pogłębiło proces spadku konkurencyjności. Liczba bezrobotnych wzrastała stale

---

⁹ M. Mussa, *Argentina and the Fund: From Triumph to Tragedy*, Institute for International Economics, Washington DC, 2002, s. 12.

¹⁰ Tamże, s. 21.

¹¹ J. Jonas, wyd. cyt., s. 10.

od 1998 r. i osiągnęła w 2001 r. najwyższą wartość 21%. Do liczby niepracujących należało jeszcze doliczyć nawet 15% zatrudnionych na niepełnych etatach. Zmieniły się również międzynarodowe relacje cen towarów na niekorzyść argentyńskich produktów. Ceny wytworów rolnych obniżyły się znacznie, a wartość dolara rosła. Tylko z powodu powiązania amerykańskiej waluty z peso nie doszło do wzrostu inflacji. W 1999 r. nastąpił spadek PKB o $-3,4\%$, a w następnym roku o dalsze $0,5\%$ ¹². Recesja nie została powstrzymana. Pogłębił się spadek zaufania inwestorów do argentyńskiej gospodarki. Niepokojące było w szczególności corocznie rosnące zadłużanie się argentyńskiego państwa. Podjęte przez nowego prezydenta Fernando de la Rúa w 1999 r. próby obniżenia deficytu budżetowego (zgodnie z zaleceniami MFW), poprzez podwyżki podatków i cięcia płac zatrudnionych w sferze budżetowej, nie przyniosły poprawy. Znoszenie wysokiego zadłużenia stawało się coraz bardziej uciążliwe dla państwa. W 2000 r. na obsługę zadłużenia zagranicznego przeznaczano 73,6% dochodów pochodzących z eksportu, a w 2001 r. było to już 100%. W wyniku rekordowego zadłużenia wysokości 40 mld dol., do którego doszło w czerwcu 2001 r., rząd został zmuszony do zaproponowania nabywcom obligacji skarbowych oprocentowania w wysokości 20%. W celu ograniczenia groźby niewypłacalności MFW przedstawił wraz z innymi kredytodawcami w grudniu 2000 r. obietnicę pomocy w postaci pakietu kredytowego w wysokości 39,7 mld dolarów¹³. W odpowiedzi rząd argentyński zobowiązał się do obniżenia deficytu budżetowego w następnym roku do ok. 6,5 mld dolarów¹⁴. Próbując ożywić eksport i jednocześnie ograniczyć import, w 2001 r. zmodyfikowano system *currency board*. Wprowadzono dualny system wymiany. Peso w eksporcie miało niższą wartość, a w imporcie wyższą. Kurs w transakcjach handlowych był zorientowany nie tylko na amerykańskiego dolara, lecz także na koszyk walut, w którym połowę stanowił dolar i euro¹⁵. Zabieg ten nie przyniósł jednak oczekiwanych rezultatów, a jedynie obniżył jeszcze stosunkowo małe zaufanie zagranicznych inwestorów, co w sposób istotny wzmocniło trwającą już ucieczkę kapitału za granicę¹⁶. Władze państwa zmuszone zostały do zmiany swojej dotychczasowej polityki finansowania deficytu budżetowego, polegającej na zaciąganiu kolejnych transz kredytów na spłatę poprzednich.

Wprowadzony został drastyczny program oszczędności i cięć w wydatkach budżetowych pod nazwą „zero deficytu”. Zakładał on, że wydatki budżetu powinny być bezwzględnie równoważone wpływami. Dzięki 13-procentowym cięciom płac osób

---

¹² R. Kronberger, *Dolar oder Euro für Argentinien?*, s. 3. www.wu-wien.at/usr/rkronber/Dollar-Euro-Argentinien.pdf.

¹³ N. D'Alessio, *In Argentinien is etwas schief gegangen*, SOFI-Mitteilungen, Juni 2002, Nr. 30, s. 51.

¹⁴ G. Aschinger, *Währungskrise in Argentinien trotz „Currency Board“*, *Wirtschaftswissenschaftliches Studium (WiSt)*, 5/2002, s. 245.

¹⁵ J. Jonas, wyd. cyt., s. 15.

¹⁶ A. Powell, *Argentina's avoidable crisis: Bad luck, bad economics, bad politics, bad advice*, s. 14. www.brook.edu/es/commentary/journal/trade/papers/200208_powell.pdf.

zatrudnionych w sektorze publicznym oraz rent i emerytur, a także 60-procentowej redukcji dotacji przysługujących władzom prowincji próbowano osiągnąć zakładany cel programu „zero deficytu”¹⁷. Wiele prowincji wprowadziło wówczas bony dłużne, za pomocą których wypłacano urzędnikom nawet ponad 50% wynagrodzeń. W sytuacji, gdy realizowany program oszczędności nie przyniósł zakładanych efektów, w grudniu 2001 r. MFW odmówił dalszego gwarantowania kredytów. Argentyna nie była w związku z tym już w stanie obsłużyć swojego zadłużenia w wysokości 141 mld dol., z czego 70% stanowiły instrumenty rynku kapitałowego. Kryzys argentyński znalazł się w kulminacyjnym momencie. Po zapowiedzi MFW wzmógł się jeszcze, trwający już od pewnego czasu, run na banki¹⁸. Przedsięwzięte zostały wówczas przez władze specjalne środki ograniczające dostępność depozytariuszy do kont bankowych – zwane „*corralito*”, co po hiszpańsku oznacza małe ogrodzenie. Firmy oraz osoby prywatne mogły pobrać z własnego konta w banku co najwyżej 250 dolarów na tydzień¹⁹. Spadły mocno płace realne (o ok. 25%), a bezrobocie osiągnęło poziom 25%. Bieda dotknęła ponad 50% populacji. Polityka „zaciskania pasa” doprowadziła do intensyfikacji protestów i demonstracji na ulicach miast, pikietowania przez bezrobotnych instytucji państwowych (tzw. ruch *piqueteros*). Z powodu braku pieniędzy w dzielnicach prawie każdego miasta powstawały miejsca, w których odbywał się handel wymienny wszelkimi dobrami i usługami.

W końcu 2001 r. Argentyna popadła w chaos. Codziennie odbywały się masowe demonstracje pozbawionych nadziei ludzi, strajki, ekscesy z plądrowaniem i rabowaniem sklepów oraz walki uliczne z policją. W zamieszkach zginęło ogółem 30 osób, a wielu odniosło obrażenia. W czasie politycznej i społecznej niestabilności, w ciągu tylko dwóch tygodni w grudniu 2001 r., zmieniło się na urządzie aż pięciu, prezydentów państwa²⁰. A jeden z nich, Fernando de la Rúa, musiał nawet po ustąpieniu z urzędu salwować się ucieczką helikopterem z rządowego pałacu. W konsekwencji niewypłacalności kraju oraz braku stabilizacji politycznej i społecznej nowo wybrany prezydent Adolfo Rodríguez Saa zmuszony był 20 grudnia 2001 r. ogłosić bankructwo państwa. Kolejnym krokiem na początku 2002 r. było odstąpienie przez kolejnego prezydenta Eduardo Duhalde, od funkcjonującego od 1991 r. systemu konwersji peso – dolar. Miało to na celu pobudzenie eksportu, gdyż przychody z eksportu stanowiły dotychczas jedynie 10% PKB. Spowodowało to prawie 70% dewaluację peso w stosunku do dolara. Kryzys w Argentynie w 2002 r. pogłębił się, powodując spadek PKB o 11%. Mimo stosowania przepisów ograniczających wysokość wypłacanych środków pieniężnych z rachunków bankowych tzw. *corralito*, oszczędności w bankach ubywało, gdyż wielu oszczędzających odzyskiwało dostęp do swoich pieniędzy po rozstrzygnięciu sądów. Rząd dokonał tak-

¹⁷ G.S. Jungo, *Quo vadis Argentina?* „Die Volkswirtschaft” 10/2002, s. 50.

¹⁸ J. Jonas, wyd. cyt., s. 17.

¹⁹ G.S. Jungo, wyd. cyt., s. 50.

²⁰ J. Jonas, wyd. cyt., s. 17; S. Jost, wyd. cyt., s. 38.

że próby przymusowej zamiany wkładów na rachunkach bankowych na obligacje skarbowe. Spotkało się to z silnym oporem banków. Zamienić na obligacje udało się jedynie 23% wkładów bankowych. Spór z wierzycielami państwa zakończony został częściowo w lutym 2005 r. Do tego czasu prawie dwie trzecie wierzycieli zgodziło się na redukcję swojego pożyczonego państwu kapitału o 70%²¹. Pozostali próbują dalej odzyskać od rządu argentyńskiego należności na drodze sądowej.

4. Przyczyny kryzysu

Do powstania kryzysu w Argentynie przyczyniła się duża liczba elementów, które na siebie wzajemnie oddziaływały. Najważniejsze z nich to:

- wprowadzenie systemu sztywnego kursu walutowego (*currency board*),
- stale utrzymujący się deficyt budżetowy,
- nieskutecznie przeprowadzone reformy strukturalne.

Wprowadzenie w 1991 r. systemu sztywnego kursu walutowego przyczyniło się do opanowania, w dość krótkim czasie, hiperinflacji. Jednakże Argentyna nie tworzyła optymalnego obszaru walutowego, a jej cykl koniunkturalny silnie odbiegał od tego, który występował w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Doszło więc tutaj do narzucenia Argentynie polityki pieniężnej, która niekoniecznie sprzyjała rodzinnej gospodarce. Błędem wydaje się także pozostawanie w systemie *currency board* po 1998 r., gdy sytuacja gospodarcza w Argentynie coraz bardziej się pogarszała. Porzucenie systemu sztywnego kursu wymiany nie zapobiegłoby prawdopodobnie kryzysowi, ale wydaje się, że możliwe byłoby złagodzenie jego przebiegu i skutków.

Głównym powodem kryzysu w Argentynie wydaje się być stale występujący w kolejnych latach deficyt budżetowy²². Deficyt ten wzrósł pomiędzy 1993 r. a 2001 r. z $-0,3\%$ do $-6,4\%$ PKB, a zadłużenie państwa w stosunku do PKB wzrosło z 32,8% do 64,1%. Szczególnie w sytuacji występowania systemu *currency board* wymagana jest wysoka dyscyplina w wydatkach państwa, za którą odpowiadają politycy rządzący krajem. Argentyna zaniedbała w okresie prosperity w latach 1993-1998 akumulowanie oszczędności na trudniejsze czasy.

Największe wydatki budżetu związane były z wynagrodzeniami pracowników w sferze publicznej i z emeryturami. Państwo argentyńskie było największym pracodawcą w kraju, a udział zatrudnionych w sferze budżetowej w latach 1992-2001 wynosił ok. 12-13%, co jest raczej typowe dla krajów uprzemysłowionych. W Ameryce Łacińskiej wskaźnik ten wynosił w Brazylii 7,3%, w Chile 7,1%, a w Meksyku 4,5%. Próby ograniczenia zatrudnienia w sferze publicznej w Argentynie nie powiodły się głównie z powodu wzrostu zatrudnienia w administracji w poszczególnych prowincjach. Nie tylko liczba zatrudnionych w publicznej służbie państwa była wysoka,

²¹ K. Ehringfeld, *Die Mutter aller Pleiten*, „Handelsblatt”, 27.12.2011, s. 3.

²² R.L. Schweikert, *Die Entwicklungschancen Lateinamerikas: Ein Blick über die Argentinien – Krise*, Kieler Arbeitspapier 2002, Nr. 1113, s. 39.

wynagrodzenia w tej sferze również były wyższe, średnio o 25% (w 1994 r.) od wynagrodzenia przeciętnie zarabiającego robotnika w sektorze prywatnym, a w 1998 r. były to nawet kwoty o 45% wyższe. Powiększające się wydatki państwa pochłaniała obsługa długu publicznego w wyniku rosnącego zadłużenia kraju, a także z powodu coraz wyższych stóp oprocentowania obligacji i kredytów w związku z postępującym pogarszaniem się zaufania wierzycieli. Wprawdzie sytuacja po stronie przychodów poprawiła się w wyniku wzrostu podatków, ale nie na tyle wystarczająco, aby skompensować rosnące zadania w sferze publicznej. Wprowadzeniu systemu sztywnego kursu wymiany towarzyszyły reformy strukturalne. Zaliczyć do nich można prywatyzację państwowych przedsiębiorstw, otwarcie gospodarki, deregulację rynków finansowych, uproszczenie systemu podatkowego, likwidację ograniczeń w przepływie kapitału i liczne nowe uregulowania w sektorze bankowym. Otwarcie gospodarki i likwidacja barier dla obcego kapitału, z jednej strony, spowodowały załamanie się rodzinnego przemysłu ze względu na niską konkurencyjność (wysokie koszty pracy), z drugiej zaś, umożliwiły dostęp do międzynarodowych rynków i swobodnego handlu²³. Podstawowym, nierozwiązanym jednak problemem był brak reform na rynku pracy. Długie terminy wypowiedzenia umów o pracę, wysokie odprawy, przeciągające się negocjacje taryfowe i tradycyjnie mocna pozycja argentyńskich związków zawodowych, nie przyczyniały się do powstania elastycznego rynku pracy, który mógłby spowodować wyższą konkurencyjność argentyńskiej gospodarki.

5. Powrót do wzrostu gospodarczego po kryzysie

Począwszy od 2003 r., gospodarka Argentyny ponownie zaczęła się rozwijać. Dla tego kraju rozpoczął się najdłuższy okres prosperity od 1900 r. W latach 2002-2011 nastąpił ponad 90-procentowy przyrost PKB (corocznie 8-9%)²⁴. Argentyna przeżyła ten silny wzrost PKB podczas ostatnich dziewięciu lat, mimo ogłoszenia niewypłacalności, utraty zaufania inwestorów i związanych z tym trudności z pozyskiwaniem funduszy na międzynarodowych rynkach finansowych, a także mimo relatywnie niskiego poziomu zagranicznych inwestycji bezpośrednich. Obniżył się także znacznie poziom biedy w społeczeństwie. Od najwyższego punktu w 2001 r. spadł o dwie trzecie w 2010 r., z obejmującej ponad połowę ludności do jednej siódmej. Przybyło w tym okresie 4 mln miejsc pracy. Powszechnie panującemu przekonaniu, że wzrost ten Argentyna zawdzięcza przede wszystkim wysokim cenom eksportowym w dużej mierze sprzedawanych do Chin produktów rolnych, w szczególności soi i wołowiny, zaprzeczają jednak badania cytowanych powyżej autorów.

²³ H. Dieter, *Finanzkrise in Südamerika*, SWP – Aktuell 2002, 35, s. 8.

²⁴ N. Häring, *Kann Argentinien Vorbild für Griechenland sein?* „Handelsblatt” 08.02.2012, s. 1, www.handelsblatt.com – hochschuinitiative.de.

Rewitalizacja argentyńskiej gospodarki nastąpiła przede wszystkim w wyniku silnej dewaluacji peso, dzięki której przywrócona została zdolność do konkutowania z innymi krajami. Obok eksportu produktów rolnych, do rozwoju gospodarczego Argentyny przyczyniły się także przemysł samochodowy, telekomunikacja i branża oprogramowania komputerów. Duże znaczenie ma także wzrost wydobycia metali rzadkich: złota, srebra, miedzi, litu i chlorku potasu.

Szybki rozwój gospodarczy Argentyny, porównywalny z tempem wzrostu chińskiej gospodarki, stał się możliwy dzięki rezygnacji z ortodoksyjnych recept przepisywanych na uzdrowienie gospodarki przez MF²⁵.

Cieniem na sukcesie kładzie się jednak wysoki poziom inflacji (ok. 20%). Powoduje on brak skłonności Argentyńczyków do oszczędzania i ucieczkę w konsumpcję, a to już miało przecież wcześniej miejsce i doprowadziło do kryzysu.

6. Przypadek Argentyny – lekcja dla Grecji

Sukces gospodarczy Argentyny ma bardzo ważne implikacje dla Europy, w szczególności dla krajów strefy euro, takich jak np. Grecja²⁶. Wcześniej europejscy i amerykańscy politycy bardzo chętnie udzielali lekcji w kwestii odejścia od deficytu budżetowego i dyscyplinowania finansów państwa²⁷. Teraz sytuacja się odwróciła. Porównania Argentyny z Grecją pokazują, że oba kraje przed powstaniem kryzysu przechodziły podobne procesy. W celu opanowania inflacji rząd Carlosa Menona związał w 1991 r. peso z dolarem amerykańskim. Dzięki temu zabiegowi hiperinflacja została przewyciężona. Stabilne ceny i łatwy dostęp do kredytów przyczyniły się do silnego wzrostu konsumpcji, w dużej mierze pochodzącej z importu. Było to fatalnym rozwiązaniem, gdyż nie przyczyniło się do rozbudowy silnych konkurencyjnie gałęzi przemysłu. Skutkowało za to pogłębiającym się zadłużeniem kraju. Głównymi beneficjentami takiego stanu rzeczy były banki i międzynarodowe korporacje, które zdobyły argentyński rynek lub umocniły swoje na nim pozycje. Także Grecja po wprowadzeniu euro w 2001 r. przeżywała konsumpcyjny boom dzięki stabilnym cenom i ułatwionym dostępom do kredytów. Rynki finansowe nie czyniły bowiem różnicy w kredytowaniu Grecji czy też innego kraju strefy euro. Dobrobyt, także w przypadku Grecji, był fikcyjny. Francuskie i niemieckie banki i koncerny finansowały konsumpcję, opanowując grecki rynek. Euro jako waluta oznaczała dla Grecji podobną utratę autonomii, jak przyjęcie sztywnego systemu wymiany peso – dolar w Argentynie. Oba kraje pozbawione zostały własnej narodowej polityki pieniężnej. Dla Grecji utrata suwerenności w tym zakresie była jeszcze bardziej do-

---

²⁵ J. Blecker, *Argentinien – Krise und Griechenland ein Dejavu*. www.ikunews.de/2011/05/12/argentinien-krise-und-griechenland-ein-dejavu.

²⁶ M. Weisbrot, R. Ray, J.A. Montecino, S. Kozameh, *The Argentine Success Story and its Implications*, Center for Economic and Policy Research, October 2011, s. 3.

²⁷ J. Glüsing, *Die Krisenspezialisten*, „Der Spiegel” 51/2011, s. 98.

tkliwa, ponieważ drachma, jako waluta krajowa, została całkowicie wyeliminowana. Oba kraje posiadały przewartościowaną walutę, przy czym ekonomiczna nierównowaga w istocie jest większa obecnie w Grecji, niż wtedy w Argentynie²⁸. To, co dotyczyło roli MFW w uzdrawianiu argentyńskiej gospodarki, dotyczy obecnie także Grecji. W 2002 r. rząd argentyński zrezygnował z nowego kredytu sygnowanego przez MFW i wprowadził własny program naprawczy²⁹. Zadłużenie wobec inwestorów zredukowano w 70%, a uwolniony w ten sposób kapitał inwestowano w rozwój własnego kraju. Jedynie kredyty z MFW zostały spłacone. W rezultacie tego rozwiązania Argentyna pozostaje jednak w izolacji na międzynarodowym rynku finansowym. Dzięki odstąpieniu od systemu *currency board*, Argentyna poprzez dewaluację peso przywróciła konkurencyjność swojej gospodarki. Grecja, inaczej jednak niż Argentyna w 2002 r., nie posiada dzisiaj własnej waluty. Podczas gdy Argentyna tylko za pomocą dekretu mogła uwolnić kurs swojej waluty, Grecja musiałaby euro zastąpić nowym pieniądzem. To trwałoby wiele miesięcy, a skutki tej decyzji są dzisiaj trudne do określenia³⁰.

7. Podsumowanie

Analiza przebiegu i przyczyn kryzysu finansowego i gospodarczego w Argentynie pozwala na porównanie z obecną sytuacją kryzysową Grecji. Wymuszone przez MFW reformy cięć wydatków i oszczędności przyniosły Argentynie recesję, a następnie popadnięcie w długoletni kryzys. Rozwiązaniem było odejście od systemu sztywnego kursu wymiany i wprowadzenie własnego programu reform, różniącego się od zaleceń MFW. Przyniosło to, z jednej strony, szybki wzrost gospodarczy, z drugiej zaś, izolację na rynkach finansowych. Przyjęcie przez Grecję podobnych rozwiązań mogłoby jednak przynieść trudne do określenia skutki.

Literatura

- Aschinger G., *Währungskrise in Argentinien trotz „Currency Board“*, Wirtschaftswissenschaftliches Studium (WiSt), 5/2002.
- Blecker J., *Argentinien – Krise und Griechenland ein Deja-vu*, www.ikunews.de/2011/05/12/argentinien-krise-und-griechenland-ein-dejavu/.
- Blickel M., *Die Argentinien – Krise aus ökonomischer Sicht: Herausforderungen an Finanzsystem und Kapitalmarkt*, Beiträge zum Transnationalen Wirtschaftstrecht, 2005, Heft 38.
- D'Alessio N., *In Argentinien ist etwas chief gegangen*, SOFI-Mitteilungen, Juni 2002, Nr. 30.
- Dieter H., *Finanzkrise in Südamerika*, SWP – Aktuell 35, 2002.

²⁸ R. Sommer, *Was Griechenland von Argentinien Lernen kann*, EU-Infothek 05.09.2011, s. 2. www.eu-infothek.com/article/was-griechenland-von-argentinien-lernen.

²⁹ P. Huber, *Argentiniens Staatspleite, der IWF und der Kuckuck*, Die Presse.com, 31.01.2012 www.diepresse.com/home/wirtschaft/hobbyoekonom/725533/print.do.

³⁰ M. Langer, *Griechenland ist nich Argentinien*, 14 März 2012, www.berenberg.de.

- Ehringfeld K., *Die Mutter aller Pleiten*, „Handelsblatt“, 27.12.2011.
- Häring N., *Kann Argentinien Vorbild für Griechenland sein?* „Handelsblatt“ 08.02.2012, s. 1, www.handelsblatt-hochschuinitiative.de.
- Horn G., Fritsche U., *Argentinien in der Krise Wochenbericht des DIW*, Berlin 12/2002.
- Huber P., *Argentiniens Staatspleite, der IWF und der Kuckuck*, Die Presse.com, 31.01.2012 www.diepresse.com/home/wirtschaft/hobbyoekonom/725533/print.do.
- Glüsing J., *Die Krisenspezialisten*, „Der Spiegel“ 51/2011.
- Jonas J., *Argentina: The Anatomy of a Crisis*, ZEI Working Paper 2002, Nr. 12.
- Jost S., *Argentinien: Umfang und Ursachen der Staatsverschuldung und Probleme der Umschuldung*, [w:] KAS – Auslandsinformationen, 11/2003.
- Jungo G.S., *Quo vadis Argentina?* „Die Volkswirtschaft“ 10/2002.
- Kronberger R., *Dollar oder Euro für Argentinien?*, www.wu-wien.at/usr/rkronber/Dollar-Euro-Argentinien.pdf.
- Langer M., *Griechenland ist nicht Argentinien*, 14 März 2012, www.berenberg.de.
- Mussa M., *Argentina and the Fund: From Triumph to Tragedy*, Institute for International Economics, Washington DC, 2002.
- Powell A., *Argentina's avoidable crisis: Bad luck, bad economics, bad politics, bad advice*, www.brook.edu/es/commentary/journal/trade/papers/200208_powell.pdf.
- Sommer R., *Was Griechenland von Argentinien Lernen kann*, EU-Infothek 05.09.2011 www.eu-infothek.com/article/was-griechenland-von-argentinien-lernen-kann
- Schweikert R.L., *Die Entwicklungschancen Lateinamerikas: Ein Blick über die Argentinien – Krise*, Kieler Arbeitspapier 2002, Nr. 1113.
- Weisbrot M., Ray R., Montecino J.A., Kozameh S., *The Argentine Success Story and its Implications*, Center for Economic and Policy Research, October 2011.

CRISIS ON THE EXAMPLE OF ARGENTINA AND THE ECONOMIC PROBLEMS IN GREECE

Summary: The article presents the reasons and course of the financial and economic crisis in Argentina between 1998-2002. The crisis was the reason of the historical bankruptcy of a state. Argentinean experience is compared with the present crisis situation in Greece.

Keywords: financial and economic crisis, Argentina, Greece.